

книжарство въобще не може да бъде предметъ на моите спомени, които се отнасятъ само за тия във Търново и частно във първия му периодъ отъ прѣди $1/2$ вѣкъ и за моето въ него участие.

При обширната търговия, която търговската ни кѫща водѣше, съвсѣмъ излишна бѣше за менъ работа книжовното дѣло, ако то имаше прѣдъ видъ само материјалната полза. Азъ расчетвахъ, щото безъ материјална загуба да спомогнѫ въ развитието на възродившата се наша нова книжнина, за която водяхъ прѣписки и смѣтки съ учителите въ България, а нѣкаждъ пращахъ въ селата даръ на училищата. Такъвъ даръ правехъ и на търновските училища, въ качеството ми на тѣхенъ настоятелъ, и собственорожно раздавахъ на учениците награда по екзаменитѣ. Учениците отъ онова врѣме на Н. Михайловски и Славейкова въ Търново (1858—60 г.) вѣрвамъ да спазватъ и до сега въ споменъ тая награда. Единъ пътъ, помни, дадохъ на една дружина Дебренци—дюлгери пълни дисаги отъ моите книги да занесатъ отъ България армаганъ въ селата си на Дебърско. Тая ми и по тоя начинъ водена книжна търговия, тая излишна за менъ работа, отъ излишно увлечение, ми отвлече вложения капиталъ отъ около 30 х. гроша. Но върхътъ на това, и за положението ми, и за капитала ми, рисковано прѣдприятие бѣше желанието ми: да отвори печатница въ Търново, за което четири години тичахъ да осъществя и се свѣрши съ избѣгването ми на 1862 г. отъ България.

Заслужва да раскажѫ за това смѣло и рисковано тогива прѣдприятие съ всичкитѣ му перипетии, които прѣкара и които характеризиратъ турската администрация отъ онния реформаторски години съ чутовния султански *хатихумайонъ* подиръ парижкия трактатъ на 1856 г. И тъй:

За моята печатница въ Търново.

Като редовенъ читателъ на „Цариград. вѣстникъ“ знаехъ, че въ него имаше обнародванъ „законъ за печатниците“ относително начина отварянието имъ, както въ Цариградъ, тъй и за провинциалните градове. Тогива още *вилаети* нѣмаше. Съгласно съ тоя законъ, на 1858 подадохъ прошение на търновския мютесарифинъ за откриванието на една печатница въ Търново. Бѣше доста странно нѣщо, да чужъ отъ мютесарифина,